

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

236. Quaedam mulier multas pecunias per adulterium acquisiuit, quæritur an marito sint restituendæ? Et an prædictæ pecuniæ restituendæ sunt saltem pauperibus, vel ei, qui dedit? Et quid si tale pretium ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

nisi fuisset, vel adiunxisset. Ergo pari ratione non censetur causa suppositionis, ac proinde, nec damni ex suppositione sequuti; non enim videtur esse magis causa suppositionis, quam abortitionis, cum neutrum consulerit, & utrumque ex libera voluntate adulteræ securum est. Ergo nec ipse, sed mater tenebitur ad restitutionem. Hæc ille. Est igitur hæc sententia probabilis, licet opposita sit probabilior, & tuta in praxi, unde Pitigian in 4. sent. p. 2. dist. 15. q. 2. art. 5. contrariam opinionem tantum probabiliorē vocavit. Ergo secundum Pitigianum, sententia Soti erit probabilis, sicuti etiam visa est multis recentioribus, ut testatur Lessius de iust. lib. 2. c. 10. dub. 6. n. 43.

3. Restat modò respondere ad argumentum oppositæ sententiæ. Dico igitur, adulterum non esse causam proximam illorum damnorum, sed remotam, cum ipse non intenderit generare, sed solam explere suam libidinem; adulteram verò esse causam proximam, quia partum spurium, tanquam legitimum marito suo supposuit. Ergo ipsa sola tenetur ad restitutionem. Notent confessarij, quòd in isto casu adulter tenetur restituere saltem alimenta proli impensa, à tertio anno ætatis, & deinceps, quandiu patens tenetur sibi alere, etiamsi non fuerit causa suppositionis. Et ita etiam sentiunt aliqui viri docti de hac re consulti.

RESOL. CCXXXVI.

Quadam mulier multas pecunias per adulterium acquisivit, queritur, an marito sint restituendæ?

Et an prædicta pecunia restituenda sint saltem pauperibus, vel ei qui dedit?

Et quid, si tale pretium ab iis acceperit, qui potestatem alienandi non habent, ut Religiosi, filij familias, &c. Ex part. 2. tr. 17. & Misc. 3. Rel. 7.

§. 1. **A**ntem sententiam affirmant non infimæ classis Theologi, quorum nomina accipe. Lud. Molina de iust. & iure, tom. 1. tr. 2. disp. 94. Reginald. in praxi, tom. 1. lib. 10. c. 13. n. 19. Pet. à Nauarr. lib. 3. de rest. cap. 1. num. 136. Bannez in 2. 2. q. 62. art. 5. dub. 5. & nouissimè Couarr. in 2. 2. 10. 2. disp. 14. dub. 1. n. 5. Hi omnes asserunt, coniugatas omne pretiū per adulterium acquisitum debere reddere marito, ac si aliter laborando aliud acquisiuisset; volunt tamen occultè esse reddendū, ut propriæ famæ consulatur, & alia mala vitentur, nisi tamen tale pretium ab iis acceperint, qui potestatem alienandi non habent, ut Religiosi, filij familias, &c. Et ratio est, quia maritus est dominus corporis vxoris suæ quoad actus coniugales. Vide etiam Sotum de iust. lib. 4. q. 7. art. 1. ad 2. cum Bartholomæo à S. Fausto in speculo confess. disp. 27. quest. 11.

2. Et licet hæc opinio tantorum virorum autoritate sit fulcita, semper tamen tamquã probabiliorē, contrariam sententiam tenui, quam nouissimè tener etiam noster Megala in p. 2. lib. 2. c. 32. quest. ... n. 24. Bonac. de contract. disp. 1. q. 3. punct. 3. n. 12. & Grassius tom. 1. consiliorum, lib. 5. de furto. consil. 2.

Sed dices cum Rebello de obligat. iust. part. 1. lib. 3. q. 10. n. 1. & 2. saltem propter iniuriam adulterij faciendā est marito aliqua restitutio.

3. Respondeo cum Lessio lib. 2. cap. 10. dub. 5. ob adulterium non deberi aliquam restitutionem, quia non pro omni iniuria debetur restitutio pecuniaria, sed debetur pro iniuria, cum damno pecunia æstimabili.

4. Dices secundo, acceptum pro opere quod leges puniunt, est restituendū, ut est communis Iurifconsultorum, & Canonistarū opinio; sic Paulus, & Salicetus in l. idem si ob stuprum, ff. de condit. ob turpē

causam, & Alexander in l. generaliter de verb. obligat. & alij quos refert Couarr. ad reg. peccatum, part. 2. §. 2. Sed adulterium à lege puniunt. Ergo acceptum dum vel pauperibus, si non marito, est saltem restituendum vel ei qui dedit, ut vult Sotus, & Couarr. 5. Respondeo, hanc opinionem esse probabiliorem, ut ait Lessius li. 2. c. 14. dub. 8. n. 60. Sed contraria sententia tanquã probabilior est amplectenda, emque tenet Lessius loc. cit. Azot. p. 3. lib. 4. cap. 11. quest. 2. Vasq. opus. de rest. cap. 7. dub. 2. Syluester de rest. 2. §. 2. in fine. Nauarrus cap. 7. n. 134. & alij, Probatur ratione, nam leges, quas aduersarij citant, licet postea turpia rescindant, & tollant obligationem ciuilem, ob quam possit in iudicio peti promissam; non tamen reddunt irritam acquisitionem pecuniarum ex tali causa, nec faciunt inhabilem acceptum ad comparandum earum dominium. Dicendum est igitur ex dictis, posse mulieres coniugatas retinere sibi lucrum ex adulterio acceptum, neque restitutioni marito, vel aliis obnoxias esse. Salua, &c.

RESOL. CCXXXVII.

Aliqua practica, & notabilia circa crim. in iust. Primo, an si quis habeat rem cum muliere in tercio, &

quarto gradu cum sua vxore coniuncta, sibi que eodem gradu affine, impediatur à petitione debiti?

Secundo, si quis extraordinarie polluat feminam aliquam emittens semen post extractum è vase naturali membrum, quamvis postmodum casu illud habeat semen in naturale vas, an nullatenus affinitas?

Tertio, an si semen alicuius viri ope demonis deferatur in vterum femineum, contrahatur affinitas, quia illi non sunt facti vna caro, nec sibi adhaerent?

Quarto, an contrahatur affinitas, si vir femina, femina vero non seminante? Ex part. 3. tr. 5. & Misc. Rel. 19.

§. 1. **A**n si quis habeat rem cum muliere in tercio, & quarto gradu cum sua vxore coniuncta, sibi que eodem gradu affini impediatur à petitione debiti?

2. Affirmatiuè respondet Comitulus in respons. lib. 1. q. 138. n. 2. Sed tu tene contrariam sententiam, quia huiusmodi impedimenta sunt de iure Ecclesiastico, sed nullum ius Ecclesiasticum statuit incestum in tali casu à petitione debiti impedire; ergo. Et ita docet Nauarrus, quem sequitur Basilus Pontius de matrim. lib. 7. c. 33. n. 6. qui etiam n. 2. ait. Nota quòd si quis extraordinarie polluat feminam aliquam emittens semen post extractum è vase naturali membrum, quamvis postmodum casu illud habeat semen in naturale vas, nulla resultat affinitas, licet contrarium videatur docere Floronus de casib. refer. part. 2. cap. 1. num. 18. citans Grassium.

3. Nota etiam cum dicto Basilio Pontio contra Sanchez lib. 2. disp. 23. n. 2. quòd si semen alicuius viri ope demonis deferatur in vterum femineum, non contrahitur affinitas, quia illi non sunt facti vna caro, nec sibi adhaerent.

4. Difficultas est, an contrahatur affinitas si viri semen, femina verò non feminet. Affirmatiuè respondent Syluester infra, Floronus ubi supra de casib. n. 28. Finellius de casib. refer. cas. 10. n. 9. Pontius ubi supra, vbi sic asserit. Parum autem refert ad affinitatem contrahendam, quòd femina feminet, vel non eum eius semen ad generationem necessariam non esse sit constans opinio. Sed aliqui, ut notant Finellius, & Floronus ubi supra, contrariam sententiam docent, putantes ad contrahendam affinitatem requiri consuetum seminum, scilicet tam viri, quam mulieris.